

ДПС про особливості анулювання статусу платника ЄП

На практиці спрощена система може виявитись далеко не спрощеною. Недотримання умов перебування на спрощеній системі оподаткування може мати наслідком анулювання реєстрації платника єдиного податку за рішенням податкового органу. І це може стати великою несподіванкою для суб'єкта господарювання та може мати серйозні фінансові наслідки.

До прикладу – коли платник єдиного податку допустив існування податкового боргу у довоєнний час у розмірі, що перевищує суму, визначену абзацом третім п. 59.1 ст. 59 ПКУ, на кожне перше число місяця протягом двох послідовних кварталів.

ДПС в такому випадку скасовує реєстрацію платника єдиного податку з першого числа місяця, наступного за кварталом, у якому допущено порушення.

При цьому слід звернути увагу, що Податковим кодексом України не встановлено граничного строку для прийняття податковим органом рішення про анулювання. Для зазначеного достатньо встановленого перевіркою порушення.

Саме така позиція ДПС у роз'ясненні від 18.11.2022 №14789/6/99-00-24-01-03-06 (наведено нижче).

Відтак, суб'єкт господарювання вважатиме, що перебуває на спрощеній системі оподаткування, однак податковий орган перерахує його доходи та податки так, як слід оподатковувати на загальній системі оподаткування. Що може бути дуже сумно.

Враховуючи все наведене, платнику єдиного податку слід бути належно обачним під час застосування спрощеної системи

оподаткування.

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДПС)**

Львівська пл., 8, м. Київ, 04053, тел.: (044) 272-62-55
E-mail: post@tax.gov.ua, сайт: www.tax.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 43005393

від 18.11.2022 р. № 14789/6/99-00-24-01-03-06 На № _____ від _____ 20__ р.

**ФОП Роману Задорожньому
(РНОКПП 2810403137)**

а/с 522, м. Чернівці, 58001

ceo@vg.ua

Державна податкова служба України, керуючись ст. 19¹ розділу I Податкового кодексу України (далі – Кодекс), розглянула Ваше звернення від 13.10.2022 № 1/1022 (вх. ДПС № 17858/6 від 27.10.2022) з питання прийняття контролюючим органом рішення про виключення фізичної особи – підприємця (далі – ФОП) з реєстру платників єдиного податку та повідомляє.

Статтями 6 та 19 Конституції України передбачено, що органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи діють у межах повноважень та у спосіб, що визначені Конституцією та законами України.

Правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку встановлюються у главі 1 розділу XIV Кодексу, згідно з п. 299.10 ст. 299 якої реєстрація платником єдиного податку є безстроковою та може бути анульована шляхом виключення з реєстру платників єдиного податку за рішенням контролюючого органу у разі:

1) подання платником податку заяви щодо відмови від застосування спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів, визначених цим Кодексом, – в останній день календарного кварталу, в якому подано таку заяву;

2) припинення юридичної особи (крім перетворення) або припинення підприємницької діяльності ФОП відповідно до закону – в день отримання відповідним контролюючим органом від державного реєстратора повідомлення про проведення державної реєстрації такого припинення;

3) у випадках, визначених п.п. 298.2.3 п. 298.2 та п.п. 298.8.6 п. 298.8 ст. 298 цього Кодексу;

К Державна податкова служба України
14789/6/99-00-24-01-03-06 від 18.11.2022

4) якщо у податковому (звітному) році частка сільськогосподарського товаровиробництва юридичної особи платника єдиного податку четвертої групи становить менш як 75 відсотків;

5) якщо платником єдиного податку четвертої групи не подано податкову звітність, передбачену п.п. 295.9.1 п. 295.9 ст. 295 та п.п. 298.8.1 п. 298.8 ст. 298 цього Кодексу;

6) набуття платником податку статусу резидента Дія Сіті – в останній день календарного кварталу, в якому платник податку набув статус резидента Дія Сіті.

Випадки та строки, протягом яких платники єдиного податку зобов'язані перейти на сплату інших податків і зборів, визначених Кодексом, встановлені п.п. 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 Кодексу.

Відмова від спрощеної системи оподаткування платниками єдиного податку першої – третьої груп здійснюється в порядку, визначеному підпунктами 298.2.1 – 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 Кодексу.

Для відмови від спрощеної системи оподаткування суб'єкт господарювання не пізніше ніж за 10 календарних днів до початку нового календарного кварталу (року) подає до контролюючого органу заяву (п.п. 298.2.1 п. 298.2 ст. 298 Кодексу).

Платники єдиного податку можуть самостійно відмовитися від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів, визначених Кодексом, з першого числа місяця, наступного за податковим (звітним) кварталом, у якому подано заяву щодо відмови від спрощеної системи оподаткування у зв'язку з переходом на сплату інших податків і зборів (п.п. 298.2.2 п. 298.2 ст. 298 Кодексу).

У разі нездійснення ФОП – платником єдиного податку у випадках та у строки, визначені, зокрема, п.п. 298.2.3 п. 298.2 ст. 298 Кодексу, самостійного переходу на сплату інших податків і зборів, визначених Кодексом, згідно з положеннями п. 299.10 ст. 299 Кодексу реєстрація платником єдиного податку може бути анульована шляхом виключення з реєстру платників єдиного податку за рішенням контролюючого органу.

При цьому зазначаємо, що у разі виявлення відповідним контролюючим органом під час проведення перевірок порушень платником єдиного податку першої – третьої груп вимог, встановлених главою 1 розділу XIV Кодексу, анулювання реєстрації платника єдиного податку першої – третьої груп проводиться за рішенням такого органу, прийнятим на підставі акта перевірки, з першого числа місяця, наступного за кварталом, в якому допущено порушення. У такому випадку суб'єкт господарювання має право обрати або перейти на спрощену систему оподаткування після закінчення чотирьох послідовних кварталів з моменту прийняття рішення контролюючим органом (п. 299.11 ст. 299 Кодексу).

Зазначаємо, що в Кодексі відсутня окрема норма, яка встановлює терміни, пов'язані із процедурою прийняття контролюючим органом рішення про анулювання реєстрації ФОП платником єдиного податку.

Щодо контролюючого органу, який приймає рішення про анулювання реєстрації ФОП – платника єдиного податку, у разі зміни платником податкової адреси

Загальні положення щодо обліку платників податків встановлені ст. 63 Кодексу. Облік платників податків ведеться з метою створення умов для здійснення контролюючими органами контролю за правильністю нарахування, своєчасністю і повнотою сплати податків, нарахованих фінансових санкцій, дотримання податкового та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи (п. 63.1 ст. 63 Кодексу).

Взяття на облік ФОП у контролюючих органах здійснюється за податковою адресою на підставі відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, наданих державним реєстратором згідно із Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» (п. 65.1 ст. 65 Кодексу).

Згідно з п. 45.1 ст. 45 Кодексу податковою адресою платника податків – фізичної особи визнається місце її проживання, за яким вона береться на облік як платник податків у контролюючому органі. Платник податків – фізична особа може мати одночасно не більше однієї податкової адреси.

Пунктом 66.3 ст. 66 Кодексу встановлено, що у разі проведення державної реєстрації зміни місцезнаходження або місця проживання платника податків, внаслідок якої змінюється адміністративно-територіальна одиниця та контролюючий орган, в якому на обліку перебуває платник податків, а також у разі зміни податкової адреси платника податків, контролюючими органами за попереднім та новим місцезнаходженням (місцем проживання) платника податків проводяться процедури відповідно зняття з обліку/взяття на облік такого платника податків.

Підставою для зняття з обліку платника податків в одному контролюючому органі і взяття на облік в іншому є надходження хоча б до одного з цих органів даних, що свідчать про належну державну реєстрацію таких змін органами державної реєстрації.

Оскільки процедури, пов'язані з реєстрацією ФОП платником єдиного податку, здійснюються контролюючим органом за місцем податкової адреси ФОП, то і відповідно, рішення про виключення такого платника з реєстру платників єдиного податку за підстав, визначених Кодексом, приймає контролюючий орган, в якому на дату прийняття такого рішення, перебуває на податковому обліку (основне місце обліку) платник єдиного податку.

Додатково повідомляємо, що рішення, прийняті контролюючим органом, можуть бути оскаржені в адміністративному або судовому порядку.

Порядок оскарження рішень контролюючих органів врегульований ст. 56 глави 4 розділу II Кодексу та Порядком оформлення і подання скарг платниками податків та їх розгляду контролюючими органами, затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 21.10.2015 № 916, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23.12.2015 за № 1617/28062.

У разі оскарження рішення контролюючого органу в адміністративному порядку скарга відповідно до п. 56.3 ст. 56 глави 4 розділу II Кодексу подається до контролюючого органу вищого рівня у письмовій формі (за потреби – з належним чином засвідченими копіями документів, розрахунками та доказами, які платник податків вважає за потрібне надати з урахуванням вимог п. 44.6 ст. 44 Кодексу) протягом 10 робочих днів, що настають за днем отримання платником податків податкового повідомлення-рішення або іншого рішення контролюючого органу, що оскаржується.

Разом з тим відповідно до п. 52⁸ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу тимчасово, на період по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), зупиняється, зокрема, перебіг строків, встановлених ст. 56 Кодексу (в частині процедури адміністративного оскарження) щодо скарг платників податків (крім скарг щодо законності декларування заявленого до відшкодування з бюджету податку на додану вартість та/або з від'ємного значення з податку на додану вартість), що надійшли (надійдуть) по останній календарний день місяця (включно), в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), та/або які не розглянуті станом на 18 березня 2020 року. Таке зупинення не породжує будь-яких наслідків, передбачених ст. 56 Кодексу.

З першого календарного дня місяця, наступного за місяцем, в якому завершується дія карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України на всій території України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19), перебіг строків, які зупинилися відповідно до п. 52⁸ підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу, продовжується з урахуванням часу, що минув до такого зупинення.

При цьому повідомляємо, що з урахуванням строків давності, визначених ст. 102 Кодексу, платник податків має право оскаржити в суді податкове повідомлення-рішення або інше рішення контролюючого органу у будь-який момент після отримання такого рішення (п. 56.18 ст. 56 Кодексу).

Директор Департаменту
оподаткування фізичних осіб

Тетяна МІГАС

Компанія Вікторія